

Dr. Gorkáné Horvai Mária

NÖVÉNYFAJTA-OLTALOM (2008) –
A HAZAI ÉS KÖZÖSSÉGI JOGSZABÁLYOK VÁLTOZÁSAINAK
FIGYELEMBEVÉTELÉVEL – I. RÉSZ

1. A NÖVÉNYFAJTA-OLTALMI ELJÁRÁSOK ÁLTALÁNOS SZABÁLYAI

1.1. A növényfajta nemesítőjének személyhez fűződő jogai, a növényfajta-oltalmi igény, szolgálati és alkalmazotti növényfajta

A növényfajta-oltalom a szabadalmi oltalommal azonos módon személyhez fűződő és vagyoni jogokat foglal magába. A találmányok szabadalmi oltalmáról szóló 1995. évi XXXIII. törvény (továbbiakban Szt.) szabályai az irányadóak a személyhez fűződő jogok¹ tartalma tekintetében – azzal az eltéréssel, hogy a nemesítő személyhez fűződő jogai² és a nyilvánosságra hozatallal³ kapcsolatos jogok a nemesítőt illetik meg.

Az Szt. a nemesítő fogalmát⁴ Az új növényfajta oltalmára létesült nemzetközi egyezmény – Union Internationale pour La Protection des Obtentions Végétales (továbbiakban UPOV-egyezmény) – 1991. évi szövegével, valamint a Közösségi Növényfajta-hivatal – Community Plant Variety Office (a továbbiakban CPVO) – által rögzített TANÁCS 2100/94/EK rendelettel (a továbbiakban TANÁCS-rendelet) összhangban⁵ határozza meg azzal az eltéréssel, hogy az Szt. szerint nemesítő csak természetes személy lehet. Ennek megfelelően nemesítő az lehet, aki a növényfajta hagyományos módon, nemesítéssel hozta létre, valamint az, aki egy természetben előforduló, általa vagy más által felfedezett fajtából fejlesztett ki egy új fajta. A törvény szövege tehát egyértelműen kizárja, hogy a növényfajta pusztán felfedezése önmagában a növényfajta-oltalmi igényt megalapozhassa. Az Szt. a növényfajta fogalmát a következőképpen határozza meg.

A növényfajta az a legkisebb besorolású önálló növényrendszertani egységen belüli növénycsoportosítás, amely csoportosítás – függetlenül attól, hogy kielégíti-e az oltalmazhatósági feltételeket –

1. adott genotípusból vagy genotípusok kombinációjából kifejeződött jellemzők által meghatározható,

¹ Szt. 7. §: a feltaláló személyhez fűződő és a találmány nyilvánosságra hozatallal kapcsolatos jogai

² Szt. 108. § (5) bek.: a nemesítő személyhez fűződő jogai

³ Szt. 114. § (6) bek.: a nyilvánosságra hozatallal kapcsolatos jogok

⁴ Szt. 108. § (1) bek.: a nemesítő fogalma

⁵ UPOV-egyezmény 1. cikk (iv) pontja, TANÁCS-rendelet 11. cikk (1) bek.: a nemesítő fogalma

2. bármely más növénycsoportosítástól legalább egy ilyen kifejeződött jellemző tekintetében megkülönböztethető, és
3. jellemzőit megőrző szaporításra alkalmas egységet alkot.

Tehát önmagában a növényfajta felfedezése nem vezethet növényfajta-oltalomhoz, ami abból is kitér, hogy a növényfajta fogalma⁶ a „csoportosítás” kifejezést használja, ezzel nyomatékosítva azt, hogy nem természetes módon kialakult csoportosulásról, hanem a nemesítő által létrehozott, „mesterséges” csoportosításról van szó. A nemesítés magában foglalja mind a lényegében biológiai eljárással, azaz tipikusan keresztezéssel vagy szelekcióval stb., mind géntechnológiai módosítással, a molekuláris biológia segítségével történő kifejlesztést.

A *növényfajta-oltalmi igény* is az ipari találmányoknál érvényes szabályoknak megfelelően keletkezik: az oltalom a nemesítőt vagy a jogutódját illeti meg. A nemesítő jogutódja lehet egyrészt a szerződéses úton (az igényjogosultság átruházásával) vagy törvényes jogutódlás alapján (az igényjogosultság átszállásával, öröklés útján) jogosultságot szerző személy, illetve szolgálati viszonyban nemesített fajta esetében – a találmányokra vonatkozó szabályok alkalmazása folytán – a munkáltató. Az Szt.-nek az oltalom iránti igényre⁷ vonatkozó szabályai megfelelően alkalmazandók a növényfajták esetében is.

Az Szt. a növényfajta-oltalom megszerzésére⁸ egy további feltételt is meghatároz: növényfajta-oltalmat akkor szerezhet a bejelentő, ha magyar állampolgár, illetve ha lakóhelye vagy székhelye belföldön van, vagy ha az UPOV-egyezmény hatálya alá tartozó állam vagy nemzetközi szervezet tagállamának állampolgára, illetve, ha lakóhelye vagy székhelye ilyen állam területén van. Külföldiek számára az oltalomszerzés lehetséges más nemzetközi szerződés vagy viszonyosság alapján is.

A törvénynek a külföldiek jogszerzésére vonatkozó rendelkezése egyrészt az UPOV-egyezmény⁹ alapján kötelező körre alkalmazza a nemzeti elbánást, másrészt pedig biztosítja más nemzetközi szerződés, így például a WTO vagy a TRIPS-megállapodás rendelkezéseinek megfelelően is e törvény alapján növényfajta-oltalom szerzését.

A viszonyosság kérdésében a Magyar Szabadalmi Hivatal elnökének állásfoglalása irányadó.

A törvény által meghatározott körbe nem tartozó személyek nem szerezhetnek oltalmat, és értelemszerűen rájuk később sem ruházható át a jogosultság.¹⁰

Ha az oltalmat nem annak adják meg, akit az a törvény szerint megillet, és ha azt nem ruházzák át arra a személyre, akkor az oltalomra jogosult személy az oltalom megsemmi-

⁶ Szt. 105. § a) pont: a növényfajta fogalma

⁷ Szt. 108. § (5) bek.: szolgálati, alkalmazotti növényfajta

⁸ Szt. 108. § (3)–(4) bek.: a növényfajta-oltalom megszerzése

⁹ UPOV-egyezmény 4. cikk: külföldi bejelentő, képviselő

¹⁰ Szt.114. § (1) bek.: a növényfajta-oltalomból eredő jogok

sítését kérheti.¹¹ Az oltalomra jogosult növényfajta bitorlása esetén élhet az alkalmazandó jogkövetkezményekkel, azaz követelheti annak megállapítását, hogy a növényfajta-oltalom részben vagy egészben őt illeti meg, valamint kártérítést követelhet a polgári jogi felelősség szabályai szerint.¹²

A TANÁCS-rendeletet módosító *2008-as rendelet*¹³ kimondja, hogy közösségi növényfajta-oltalmi bejelentést bármely természetes vagy jogi személy, illetve szervezet benyújthat. Záró rendelkezésként pedig rögzíti, hogy ez a rendelet teljes egészében kötelező, és közvetlenül alkalmazandó valamennyi tagállamban.

A szolgálati és alkalmazotti növényfajtákra a szolgálati és alkalmazotti találmányra irányadó szabályokat kell alkalmazni.¹⁴

1.2. A növényfajta-oltalmi eljárások általános szabályai

A Magyar Szabadalmi Hivatal (a továbbiakban: MSZH) hatáskörébe az oltalom megadása, a megadott oltalmakkal kapcsolatos további eljárások (a növényfajta-oltalom megszüntetésének megállapítása, illetve újra érvénybe helyezése, a növényfajta-oltalom hatálytalanná válásának megállapítása, illetve felélesztése, a növényfajta-oltalom megsemmisítése, valamint a növényfajta-oltalom megszüntetése és a fajtanév törlése) és az egyéb hatósági feladatok (nyilvántartás, hatósági tájékoztatás) tartoznak.

Sajátos eleme a növényfajta-oltalom megadására irányuló eljárásnak, hogy a biológiai feltételekre vonatkozó vizsgálatot nem az MSZH, hanem az ún. vizsgáló szerv¹⁵ végzi. A vizsgáló szerv, azaz a Mezőgazdasági Szakigazgatási Hivatal a növényfajták állami elismeréséről, valamint a szaporítóanyagok előállításáról és forgalomba hozataláról szóló törvény¹⁶ alapján működik.

A növényfajta-oltalmi eljárásra a szabadalmi eljáráshoz hasonlóan az Szt.-ben meghatározott eltérésekkel a közigazgatási hatósági eljárás és szolgáltatás általános szabályairól szóló törvény¹⁷ (Ket.) rendelkezéseit kell alkalmazni.

A növényfajta-oltalmi eljárás általános szabályai döntő részben megegyeznek a szabadalmi eljárás általános szabályaival. A növényfajta-oltalmi ügyekben az MSZH döntéseire, a határidőkre, az eljárás folytatása iránti kérelemre, igazolásra, az eljárás felfüggesztésére, a nyelvhasználatra, a képviselőre vonatkozó szabályok egyaránt alkalmazandók azokkal az értelemszerű eltérésekkel, amelyek a növényfajta-oltalmi ügyek jellegéből adódnak.

¹¹ Szt. 114/D. § (1) bek. c) pont, 114/U. § (1) bek.: a növényfajta-oltalom megsemmisítése

¹² Szt. 114/C. §, 34. §: a növényfajta-bitorlás

¹³ Tanács 15/2008/EK 12. cikk (1) bek.: a bejelentés jogosultja

¹⁴ Szt. 108. § (5) bek.: a szolgálati és alkalmazotti növényfajta

¹⁵ Szt. 114/G. § (2) bek.: a vizsgáló szerv

¹⁶ A növényfajták állami elismeréséről, valamint a szaporítóanyagok előállításáról és forgalomba hozataláról szóló 2003. évi LIII. törvény

¹⁷ A közigazgatási hatósági eljárás és szolgáltatás általános szabályairól szóló 2004. évi CXL. törvény

A növényfajta-oltalmi ügyek¹⁸ körében hozott érdemi határozatok: a növényfajta-oltalom megadása, a megadás hatálytalanná válásának megállapítása, a növényfajta-oltalom megszüntésének megállapítása és újra érvénybe helyezése, a növényfajta-oltalom felélesztése, megsemmisítése, valamint a növényfajta-oltalom megszüntetésének és a fajtanév törlésének kérdésében hozott ügydöntő határozatok.

Fontos változás 2008. január 1-jétől, hogy az MSZH által hiánypótlásra vagy nyilatkozattételre megszabott határidő¹⁹ legalább kettő és legfeljebb négy hónap lehet. E határidő a lejárat előtt előterjesztett kérelemre kettő, illetve négy hónappal meghosszabbítható. A kérelem díjköteles, a díj megfizetése a kérelem benyújtásának napján esedékes.²⁰

Az MSZH által kitűzött határidő elmulasztása esetén a mulasztás miatt hozott döntés közlésétől számított két hónapon belül, új jogintézményként, az eljárás folytatása²¹ is kérhető. A kérelem díjköteles.²² Az eljárás folytatása a mulasztás okának megjelölése nélkül is kérhető.

Az Szt. által meghatározott határidők nem hosszabbíthatók, az elmulasztott határidő utolsó napjától számított két hónapon belül igazolási kérelmet²³ lehet előterjeszteni. Az igazolási kérelemben valószínűsíteni kell a mulasztás okát és véltenségét. Lényeges változás, hogy igazolhatóvá vált a fenntartási díjak megfizetésének elmulasztása is. Tizenkét hónapon túl igazolási kérelmet már nem lehet előterjeszteni.²⁴

Az igazolásból kizárt esetek köre is a szabadalmi eljárásban előírt esetek körével megegyezően alakul, azzal, hogy az igazolás ki van zárva²⁵ a növényfajta-oltalom felélesztésére irányuló kérelem előterjesztésére megszabott három hónapos határidő elmulasztása esetén.

Az UPOV-egyezménnyel,²⁶ valamint a TANÁCS-rendelettel²⁷ összhangban az elsőbbséget²⁸ a bejelentés benyújtásával egyidejűleg kell igényelni; az igény érvényesítésére pedig tizenkét hónapos határidőn belül van lehetőség.

Érdemi eltérés a szabadalmi eljárások általános szabályaihoz képest csupán a nyilvánossággal²⁹ kapcsolatos szabályokban merül fel. Speciális megoldást igényel egyrészt annak biztosítása, hogy a növényfajta-oltalom megadására irányuló eljárásban részt vevő vizsgáló szerv számára hozzáférhető legyen minden olyan adat, információ, amely a biológiai vizsgálatok elvégzéséhez szükséges lehet. A vizsgáló szervvel az MSZH a bejelentéssel kapcsolatos

¹⁸ Szt. 114/G. § (1) bek.: növényfajta-oltalmi ügyek

¹⁹ Szt. 48. § (2) bek.: határidő-hosszabbítás

²⁰ 19/2005.(IV. 12.) GKM rendelet az MSZH előtti díjakról: 15. § (1) határidő-hosszabbítás, 20. § esedékesség

²¹ Szt. 48. § (3) bek.: az eljárás folytatása

²² 19/2005. (IV. 12.) GKM rendelet az MSZH előtti díjakról 15. § (7) bek.: az eljárás folytatása

²³ Szt. 49. § (1) bek.: igazolás

²⁴ Szt. 49. § (2) bek.: Objektív, jogvesztő határidő

²⁵ Szt. 114/G. § (4) bek. c): igazolás ki van zárva a növényfajta-oltalom felélesztése esetén

²⁶ UPOV-egyezmény 1991. évi szövege 11. cikk (1.2) bek.: elsőbbség igénylése

²⁷ TANÁCS-rendelet 50. cikke (1) bek. j): elsőbbség igénylése

²⁸ Szt. 114/L. § (2) bek.: elsőbbség igénylése

²⁹ Szt.114/G. § (6) bek.: nyilvános iratok, betekintés

adatközléskor hivatalosan is felveszi a kapcsolatot, és megküldi a bejelentési nap elismeréséhez szükséges összes irat másolatát. A vizsgáló szerv azonban az iratokba ezt az időpontot megelőzően is betekinthez. A másik eltérés pedig éppen az általánoshoz képest szigorúbb szabályok előírásában testesül meg, amennyiben a növényfajták állami elismerésére vonatkozó eljárás szabályaival összhangban az Szt. az ideiglenes fajtaleírást a közzétételt követően is csak meghatározott személyek, szervek számára teszi hozzáférhetővé.³⁰

Egyebekben a növényfajta-oltalmi eljárások során az Szt.-nek a szabadalmi eljárásra vonatkozó szabályait³¹ kell alkalmazni.

1.3. Növényfajta-oltalmi nyilvántartások, hatósági tájékoztatás

Az MSZH a növényfajta-oltalmi bejelentésekről és a növényfajta-oltalmakról külön nyilvántartást és lajstromot vezet, valamint külön hatósági tájékoztatást³² közöl a növényfajtákkal kapcsolatban.

A növényfajtákkal kapcsolatos eljárásokban a nyilvántartásokra és a hatósági tájékoztatásokra vonatkozó szabályok megegyeznek a szabadalmi területen irányadó rendelkezésekkel azzal a különbséggel, hogy azok a szabadalom és a találmány címe helyett a fajtanévet, valamint a növényfaj nevét és latin nevét tartalmazzák.

Speciális szabály továbbá a hatósági nyilvántartásokra és a hatósági tájékoztatásra vonatkozó rendelkezések között, hogy – az UPOV-egyezmény³³ alapján – az MSZH az egyezmény hatálya alá tartozó államok és nemzetközi szervezetek részére a fajtanévvvel kapcsolatos hatósági lépésekről tájékoztatást³⁴ köteles közölni. Ez elősegíti a hatóság számára a fajtanév³⁵ vizsgálatát.

1.4. A növényfajtából és a növényfajta-oltalomból eredő jogok és kötelezettségek

1.4.1. A növényfajta-oltalom keletkezése, időtartama és fenntartása

A növényfajta-oltalom keletkezésére a szabadalmi oltalom keletkezésére vonatkozó szabályokat kell alkalmazni.³⁶ A növényfajta-oltalom tehát a bejelentés közzétételével keletkezik, az oltalom hatálya visszahat a bejelentés napjára; a közzététellel keletkező oltalom ideiglenes, ami azt jelenti, hogy az oltalom bitorlása esetén a bejelentő már felléphet a bitorlóval

³⁰ Szt. 114/N. §, és 114/S. §: a vizsgáló szerv tájékoztatása

³¹ Szt. 114/G. § (9) bek.: a VII. fejezet alkalmazása

³² Szt. 114/H. § (1) és (2) bek.: hatósági tájékoztatás

³³ UPOV-egyezmény 1991. évi szöveg 20. cikk (6) bek.: fajtanév-tájékoztatás

³⁴ Szt. 114/H. § (3) bek.: fajtanév-tájékoztatás

³⁵ Szt. 107. § (2) bek.: fajtanévvizsgálat

³⁶ Szt. 114. § (2) bek.

szemben, azonban a bitorlási eljárást fel kell függeszteni amíg az oltalom megadásáról véglegesen nem döntöttek. Az oltalom véglegessé akkor válik ha a bejelentő a növényfajtára oltalmat kap.

Speciális szabály ugyanakkor a szabadalmi oltalomhoz képest, hogy a növényfajta-oltalom időtartama nem a bejelentés napjától, hanem a megadás napjától számít. Fák és szőlők esetében az oltalmi idő 30, egyéb fajták esetében 25 év. Ez az időtartam – annak érdekében, hogy a közösségi növényfajta-oltalom által biztosított jogok megillessék a Magyarországon oltalmat szerzőket – megegyezik a közösségi rendelet által megszabott oltalmi idővel.³⁷ Az eltérés mindössze annyi, hogy burgonyafajták tekintetében az oltalmi időt öt évvel meghosszabbították.³⁸

A jogosultat fajtafenntartási kötelezettség terheli.³⁹ Ez a szabadalmak esetében előírt, a megvalósíthatóság biztosítására vonatkozó kritériumnak felel meg. Amennyiben a jogosult nem tesz eleget a fajta fenntartására vonatkozó kötelezettségének, a növényfajta-oltalom megszüntetésének⁴⁰ van helye. A megszüntetést bárki kérheti.

1.4.2. A növényfajta-oltalom tartalma

A növényfajta-oltalom a szabadalmi oltalommal megegyezően kizárólagos hasznosítási jogot⁴¹ nyújt a jogosult számára. A hasznosítási cselekmények köre kiterjed az oltalom alatt álló növényfajta szaporítóanyagának előállítására, többszörözésére, szaporítás céljából való előkészítésére, forgalomba hozatalra ajánlására, forgalomba hozatalára, az országból történő kivitelére, az országba történő behozatalára és az e célokra való raktáron tartására. E cselekmények megfelelnek az UPOV-egyezményben, valamint a közösségi rendeletben meghatározott cselekményeknek.

A cselekmények tárgyi köre – szintén az UPOV-egyezmény, valamint a közösségi rendelet előírásaival összhangban – számos sajátosságot tartalmaz; e sajátosságok a jogosult számára kívánnak méltányos helyzetet biztosítani abban az esetben, amikor a szaporítóanyag tulajdonságai, illetve a technológiai fejlődés következtében a szaporítóanyagra vonatkozó oltalom nem nyújtana megfelelő védelmet.

Ennek megfelelően a növényfajta-oltalom alatt álló növényfajta szaporítóanyagán kívül a törvény további kizárólagos hasznosítási jogot biztosít a jogosultnak.

Egyrészt felléphet az ellen, aki engedélye nélkül hasznosítja a szaporítóanyag jogosulatlan felhasználásából származó terményt, illetve az ebből a terményből közvetlenül – a termény jogosulatlan felhasználásával – előállított terméket, ha nem volt megfelelő lehetőség arra,

³⁷ TANÁCS-rendelet 19. cikk (1) bek.: oltalmi idő

³⁸ TANÁCS 2470/96 rendelet 1. cikk (1) bek.: oltalmi idő módosítása

³⁹ Szt. 113. § (1) bek.: fajtafenntartás

⁴⁰ Szt. 114/E. (2) a) pont, 114/U. § (1) bek.: fajta megszüntetése

⁴¹ UPOV-egyezmény 14. cikk, TANÁCS-rendelet 13. cikk: kizárólagos hasznosítási jog

hogy az említett szaporítóanyaggal és terménnyel kapcsolatban jogait gyakorolja. Más szóval a jogosult engedélye szükséges a szaporítóanyagból (pl. búzmag) nyert termény (liszt), valamint a terményből nyert termék (kenyér) hasznosításához is.

Másrészt a hasznosítási jog megilleti a jogosultat az ún. lényegében származtatott fajták vonatkozásában is. A kizárólagos hasznosítási jog gyakorlásának e speciális kategóriára való kiterjesztését elsősorban az elmúlt évtizedekben a biotechnológia terén végbement változások tették szükségessé. A növényfajta-oltalom kizárólagosságának gyakorlása alól ugyanis hagyományosan kivétel volt az ún. származtatott fajta, azaz a növényfajta-oltalom alatt álló kiindulási fajta felhasználásával, annak mutánsaként vagy variánsának szelekciójával, akár egy további gén bevitelével előállított fajtákra a kiindulási fajta jogosultja részben sem érvényesíthette kizárólagos jogát.

A biotechnológia fejlődésének köszönhetően azonban a hosszú évekig tartó hagyományos nemesítői munkával előállított fajta biotechnológiai úton történő módosítása viszonylag kis befektetéssel és meglehetősen rövid idő alatt lehetővé teszi egy származtatott fajta nemesítését, illetve kifejlesztését. Ezért méltánytalan lenne a kiindulási fajta jogosultjával szemben, ha ilyen esetekben a származtatott fajta tekintetében nem tudna jogokat gyakorolni.

Minderre tekintettel – és a nemzetközi szabályokat is szem előtt tartva – a törvény külön szabályokat alakított ki a származtatott fajtákon belül a lényegében származtatott fajtákra,⁴² amely fajták ugyan határozottan eltérnek a kiindulási fajtától, de túlnyomórészt a kiindulási fajtából származnak és – eltekintve a származtatási cselekményekből adódó különbségektől – a kiindulási fajta genotípusából vagy genotípusainak kombinációjából eredő lényeges jellemzők kifejeződésében megfelelnek a kiindulási fajtának. A lényegében származtatott – és az oltalmi kritériumoknak megfelelő – fajta ugyan továbbra is önálló növényfajta-oltalomban részesülhet, azonban a kiindulási fajta nemesítőjének hozzájárulása nélkül nem hozható kereskedelmi forgalomba.

Jelenleg a lényegében származtatott fajta megállapítására a nemesítő erre vonatkozó nyilatkozatán túl a bírósági eljárásban nincs általánosságban elfogadott joggyakorlat.

Az Szt.⁴³ szerint tehát a kizárólagos hasznosítási jog kiterjed a lényegében származtatott fajtákra is, de csak akkor, ha az oltalom alatt álló fajta önmagában nem lényegében származtatott fajta. Ha a kiindulási fajta lényegében származtatottnak minősül, akkor az ebből előállított fajták hasznosítására változatlanul lehetőség van a kiindulási fajtára vonatkozó növényfajta-oltalom jogosultjának engedélye nélkül is.

A következő speciális oltalmi tárgy azokra a fajtákra vonatkozik, amelyek a megkülönböztethetőség szempontjából nem térnek el határozottan az oltalom alatt álló fajtától. Mivel ilyen esetben a másik fajta nem válik bitorló fajtává (mivel nem teljesen azonos az oltalom

⁴² Szt. 109. § (4-5) bek.: lényegében származtatott fajta

⁴³ Szt. 109. § (4) bek. a) pont: lényegében származtatott fajtából származtatás

alatt álló fajtával), ez a speciális szabály hivatott biztosítani azt, hogy a jogosult fellépjen azzal a fajtával szemben, amely azért nem részesülhetne oltalomban, mert az ő növényfajtájától nem megkülönböztethető.

Végül kiterjed a növényfajta-oltalom azokra a növényfajtákra is, amelyek előállítására az oltalom alatt álló fajta ismételt felhasználását igényli.

1.4.3. A növényfajta-oltalom korlátai

A növényfajtákra is vonatkozik a szabadalmi jogi szabály, hogy a magánhasználat céljából végzett, illetve a gazdasági tevékenység körén kívül eső cselekményekre, valamint az oltalom tárgyával kapcsolatos kísérleti célú cselekményekre nem terjed ki a kizárólagos hasznosítási jog.⁴⁴

A fentiek mellett két további speciális kivétel is vonatkozik a növényfajtákra. Egyrészt az oltalom alatt álló növényfajta a jogosult engedélye nélkül⁴⁵ felhasználható további növényfajták nemesítése céljából. A kizárólagos hasznosítási jog tehát nem terjedt ki a növényfajta-oltalom alatt álló növényfajtának egy új növényfajta kifejlesztése céljából történő felhasználására és az így előállított növényfajta hasznosítására. E kivétel korlátja ugyanakkor a lényegében származtatott fajtákra vonatkozó speciális oltalom.

A másik speciális kivétel az ún. gazdálkodói privilégium.⁴⁶ A gazdálkodói privilégium alapján a gazdálkodó – az oltalom kimerülésének korlátja ellenére – jogosult arra, hogy a növényfajta-oltalom alatt álló növényfajtának a saját gazdaságában való elültetéséből nyert terményt a gazdaságában szaporítás céljából felhasználja. A gazdálkodói privilégium elsősorban a kistermelők érdekeit szolgálja, ugyanakkor a gazdálkodói privilégium jogi kereteinek rögzítése előnyös a nemesítők számára is, mivel tiszta jogi helyzetet teremt, és biztosítja, hogy csak meghatározott feltételekkel, megfelelő díjazás ellenében és hatékony ellenőrzési rendszer keretében élhet a gazdálkodó a kedvezménnyel.

A gazdálkodói privilégium alkalmazását az UPOV-egyezmény 1991. évi szövege nem írja elő kötelező jelleggel a szerződő felek számára, ugyanakkor a szerződő felek döntő többsége, így az Európai Unió összes tagállama és számos, az EU-n kívüli állam is élt ezzel a lehetőséggel. A gazdálkodói privilégium alkalmazandó a következő növényfajták⁴⁷ esetében:

- takarmánynövények: csicseriborsó, sárga csillagfűrt, lucerna, takarmányborsó, alexandriai here, perzsa here, lóbab és Portugália esetében olasz perje;
- burgonyafélék: burgonya;

⁴⁴ UPOV-egyezmény 1991. évi szöveg 15. cikk (1) bek. (i), (ii); TANÁCS-rendelet 15. cikk a), b); Szt. 19. § (6) bek. a), b) pont.; 109. § (6) bek.: a növényfajta-oltalom korlátai

⁴⁵ Szt. 109. § (6) bek. c) pont: további nemesítés

⁴⁶ Szt. 109. § (7) bek.: gazdálkodói privilégium

⁴⁷ TANÁCS-rendelet 14. cikk: gazdálkodói előjogokat érintő fajták

- gabonafélék: zab, árpa, rizs, madárkőles, rozs, tritikálé búza, durumbúza és tönkölybúza;
- olaj- és rostnövények: olajrepcse, réparepcse, len, kivéve rostlen.

A gazdálkodói privilégium⁴⁸ alkalmazása és tartalma összhangban van a biotechnológiai tárgyú találmányok esetében alkalmazott privilégiummal.⁴⁹

A nemzetközi előírásoknak megfelelően a törvény kizárja a privilégium gyakorlását a hibridekre és a szintetikus fajtákra.

Az oltalom korlátját jelenti továbbá az oltalom alatt álló termék forgalomba hozatalához kapcsolódó jog kimerülése. A növényfajta-oltalom kimerülése az általános jogkimerülési elv⁵⁰ alkalmazását két kivételhez köti. E két kivétel előírására a hatékony védelem biztosítása érdekében van szükség. Ha a jogkimerülés elve alapján a jogosult a növényfajta vonatkozásában minden esetben elvesztené a kizárólagos hasznosítási jogot, a növényfajta eladását követően az eladott növényfajta többszörözéssel való további előállítására a jogosult engedélye nélkül lehetőség volna. Ennek elkerülése érdekében mondja ki a törvény, hogy nem merül ki a kizárólagos hasznosítási jog⁵¹ akkor, ha a felhasználás a növényfajta további szaporítását jelenti, illetve ha az a növényfajta szaporításra alkalmas anyagának olyan államba való kivitelét jelenti, amely az adott növényfajta nem részesíti oltalomban, kivéve, ha az ilyen kivitel végső fogyasztás céljából történik.

Figyelmet érdemel, hogy az Európai Unióhoz való csatlakozás napjától a jogkimerülést kiváltó forgalomba hozatal helyét belföldként az Európai Közösség területében jelöli meg.

1.4.4. A növényfajta fenntartása, a fajtanév használata; egyéb jogok és kötelességek

A törvénynek a fajtanév használatára⁵² vonatkozó rendelkezései azt hivatottak biztosítani, hogy a fajtanév más megjelöléssel való összekapcsolása esetén, valamint a fajtaoltalom megszűnése után is felismerhető maradjon. Azt a szabályt, amely szerint a növényfajta oltalom megszűnését követően is csak az MSZH által lajstromozott fajtanévvel lehet forgalomba hozatalra felkínálni, illetve forgalomba hozni, azokban az esetekben is alkalmazni kell, amikor a fajta oltalma az új rendelkezések hatálybalépése előtt szabadalomként szűnt meg.

Ezek a rendelkezések összhangban vannak az UPOV-egyezménnyel.⁵³

⁴⁸ Szt. 109. § (8) bek.: a gazdálkodó jogosultsága

⁴⁹ Szt. 20/A. § (5), (6) bek.: az oltalom kimerülése

⁵⁰ Szt. 20. §, 110. §: a hasznosítási jog kimerülése

⁵¹ UPOV-egyezmény 16. cikk (1) bek.: TANÁCS-rendelet 16. cikk: nem merül ki a kizárólagos hasznosítási jog

⁵² Szt. 113. § (2), (3) bek.: fajtanév használata

⁵³ UPOV-egyezmény 1991. évi szöveg 20. cikk (7), (8) bek.: fajtanév használata

2. A NÖVÉNYFAJTA-OLTALOM MEGADÁSÁRA IRÁNYULÓ ELJÁRÁS

2003. január 1-jén lépett hatályba az a törvénymódosítás, amely növényfajták oltalmára sajátos formát (*sui generis*) fogalmaz meg. A növényfajták oltalmára vonatkozó szabályok számos kérdésben alapvetően eltérnek az ipari találmányokra vonatkozó szabadalomjogi rendelkezésektől, összhangban állnak viszont az új növényfajták oltalmára létesült UPOV-egyezménnyel,⁵⁴ a közösségi növényfajta-oltalmi jogokról szóló TANÁCS-rendelettel⁵⁵ és a növényfajták állami elismeréséről alkotott törvénnyel.⁵⁶ A növényfajta-oltalom tárgyát⁵⁷ képezheti minden növényrendszertani nemzetséghez és fajhoz tartozó fajta, beleértve a nemzetségek vagy fajok közötti hibrideket is.

Növényfajta-oltalomban részesülhet a biotechnológiai eljárással genetikailag módosított növényfajta is, ha megkülönböztethető, egynemű és állandó, valamint azonosításra alkalmas fajtanévvel rendelkezik.

A növényfajta-oltalom megadására irányuló eljárás keretében az MSZH elvégzi a bejelentés kellékeinek alaki vizsgálatát, a közzétételt, megvizsgálja, hogy a bejelentés megfelel-e az érdemi feltételeknek, tájékoztatja a vizsgáló szervet és intézkedik az oltalom megadásáról.

2.1. A növényfajta-oltalmi bejelentés benyújtása és kellékei

A növényfajta-oltalom megadására vonatkozó eljárás⁵⁸ a Magyar Szabadalmi Hivatalhoz mint a szellemi tulajdon védelméért felelős kormányhivatalhoz történő benyújtással indul meg.

A bejelentő a nemesítő vagy jogutódja lehet. A növényfajta-oltalmi bejelentés alapvető kellékeihez⁵⁹ tartozik a bejelentési kérelem, a fajtanév, a növényfaj neve, latin neve, a növényfajta megkülönböztethetőségére, egyneműségére és állandóságára vonatkozó kísérleti vizsgálat eredményét magában foglaló fajtaleírás, a növényfajta újdonságára vonatkozó nyilatkozat és egyéb mellékletek. Az egyéb mellékletek alatt értendő nevezetesen a fénykép, illetve képviselő esetén az ezt igazoló okirat, ha a bejelentő a nemesítő jogutódja, akkor a jogutódlást alátámasztó irat, idegen nyelven készült fajtaleírás esetén a magyar nyelvű fordítás, amennyiben a bejelentő külföldi vizsgáló szerv által készített fajtaleírást nyújt be, akkor a külföldi vizsgáló szerv⁶⁰ hozzájáruló nyilatkozata, valamint az UPOV-egyezmény szerinti elsőbbség igénylése esetén⁶¹ az azt megalapozó okirat.

⁵⁴ 2002. évi LI. törvény az UPOV-egyezmény 1991. március 19-én felülvizsgált szövegének kihirdetéséről

⁵⁵ 2100/94/EK rendelet a közösségi növényfajta-oltalmi jogokról

⁵⁶ 2003. évi LII. törvény a növényfajták állami elismeréséről, valamint a szaporítóanyagok előállításáról és forgalomba hozataláról

⁵⁷ Szt. 106. § (1), (2) bek.: a növényfajta-oltalom tárgya

⁵⁸ Szt. 114/I. § (1) bek.: a bejelentés benyújtása

⁵⁹ 1995. évi XXXIII. törvény a találmányok szabadalmi oltalmáról (Szt.) 114/I. § (1)–(4) bek.

⁶⁰ Szt. 114/R. § (3) bek.: külföldi vizsgáló szerv hozzájáruló nyilatkozata

⁶¹ Szt. 114/L. § (1)–(3) bek.: elsőbbség igénylése

A növényfajta-oltalmi bejelentést a külön jogszabályban⁶² meghatározott részletes alaki követelményeknek megfelelően kell elkészíteni.

Növényfajta-oltalmi bejelentéskor külön jogszabályban⁶³ meghatározott bejelentési díjat kell fizetni.

2.2. A bejelentés benyújtását követő vizsgálat

Az MSZH a növényfajta-oltalmi bejelentés benyújtását követően megvizsgálja,⁶⁴ hogy:

a) a bejelentés megfelel-e a bejelentési nap elismeréséhez előírt feltételeknek,⁶⁵ azaz tartalmaz-e utalást a növényfajta-oltalom iránti igényre, ismerteti-e a bejelentő azonosításra alkalmas adatait, nevét, címét, illetve a vele történő kapcsolattartás lehetőségét biztosító adatot, benyújtott-e ideiglenes fajtaleírást függetlenül attól, hogy az megfelel-e az egyéb követelményeknek, megnevezte-e az ideiglenes fajtanevet, megadta-e a növényfaj nevét és latin nevét. Például:

fajtanév: PÁNTLIKA

növényfajnév: kukorica

latin név: Zea mays (L.)

A bejelentési nap elismeréséhez az ideiglenes fajtaleírás benyújtása helyett elegendő utalni az elsőbbségi iratra;

b) a bejelentő megfizette-e a bejelentési díjat, amit a bejelentési napot követő két hónapon belül kell leróni;

c) ha a bejelentő külföldi ideiglenes fajtaleírást mellékelte vagy elsőbbségi iratra utalt, benyújtotta-e a magyar nyelvű ideiglenes fajtaleírást és a növényfaj magyar nevét⁶⁶ a bejelentési napot követő négy hónapon belül.

A bejelentés benyújtását követő vizsgálat során az MSZH az elismert bejelentési napról értesíti a bejelentőt. Amennyiben a bejelentési nap nem ismerhető el, a hiányok két hónapon belüli pótlására hívja fel a bejelentőt. A hiánypótlás beérkezési napja lesz az elismert bejelentési nap.⁶⁷

Ha a törvény által meghatározott határidőben a hiányokat nem pótolták, a bejelentési díjat nem fizették meg, a magyar nyelvű ideiglenes fajtaleírást vagy a növényfaj magyar nevét nem nyújtották be, a bejelentést az MSZH visszavontnak tekinti.⁶⁸

⁶² 20/2002. (XII. 12.) IM rendelet a szabadalmi bejelentés, az európai szabadalmi bejelentésekkel és az európai szabadalmakkal, illetve a nemzetközi szabadalmi bejelentésekkel összefüggő beadványok, valamint a növényfajta-oltalmi bejelentés részletes alaki szabályairól IV. fejezet.

⁶³ 19/2005. (IV. 12.) GKM rendelet az MSZH előtti iparjogvédelmi eljárások igazgatási szolgáltatási díjairól

⁶⁴ Szt. 114/M. §: a bejelentés benyújtását követő vizsgálat

⁶⁵ Szt. 114/J. §: a bejelentési nap elismerése

⁶⁶ Szt. 114/I. § (5) bek.: az idegen nyelvű fajtaleírás benyújtása esetén szükséges fordítás

⁶⁷ Szt. 66. § (1)–(3) bek.: elismert bejelentési nap

⁶⁸ Szt. 114/M. § (3) bek.: bejelentés visszavontnak tekintése

2.3. Alaki vizsgálat

Amennyiben a növényfajta-oltalmi bejelentés megfelel a bejelentési nap elismeréséhez⁶⁹ támasztott követelményeknek, az MSZH alaki vizsgálatot⁷⁰ végez. Ekkor vizsgálja meg a bejelentést abból a szempontból, hogy kielégíti-e az alaki jogszabályban⁷¹ rögzített feltételeket, hogy megvannak a bejelentés benyújtásának kellékei,⁷² nevezetesen:

- a bejelentési kérelem tartalmazza-e a – fentiekben felsorolt – szükséges kellékeket;
- megfogalmazták-e a növényfajta-oltalom megadására irányuló kérést;
- megjelölték-e a növényfajta fajtanevét, a növényfaj nevét, latin nevét;
- megnevezték-e a bejelentő vagy bejelentők nevét, címét vagy kapcsolatfelvételre alkalmas adatát;⁷³

- megnevezték-e több bejelentő esetén igényjogosultságuk arányát, ha az nem egyenlő;
- nyilatkoztak-e arról, hogy a bejelentő a növényfajta nemesítője vagy annak jogutódja;
- nyilatkoztak-e arról, hogy a bejelentés szolgálati, illetve alkalmazotti jellegű;
- megnevezték-e a nemesítő nevét, címét;
- több nemesítő esetén megnevezték-e igényjogosultságuk arányát, ha az nem egyenlő, (fontos megjegyezni, hogy a növényfajta-oltalmi eljárásban nemesítő csak természetes személy lehet, és ha a nemesítő írásban kéri, hogy mellőzzék nevének feltüntetését a növényfajta-oltalmi iratokon, erre a bejelentési kérelemben utalni kell, és a nemesítő nevét külön lapon kell megadni);

- mellékeltek-e az ideiglenes, illetve végleges fajtaleírást;
- idegen nyelven készült fajtaleírás esetén benyújtották-e annak magyar nyelvű fordítását;
- a bejelentő képviselési megbízás esetén benyújtotta-e az ezt igazoló meghatalmazást;
- megadták-e a képviselő nevét, címét;
- ha a bejelentő a nemesítő jogutódja, benyújtották-e a jogutódlást igazoló okiratot;
- benyújtották-e a növényfajta újdonságára vonatkozó nyilatkozatot;
- UPOV-egyezmény szerinti elsőbbség igénylése esetén benyújtották-e az ezt megalapozó okiratot, feltüntetve a külföldi bejelentés bejelentési napját, országát, illetve nemzetközi szervezetét és számát;
- mellékeltek-e a növényfajtaról készült egy vagy több fényképet, ami lehetőleg a megkülönböztető jellemzőket mutatja be;
- aláírta-e a bejelentési kérelmet a bejelentő vagy képviselője;
- a bejelentési kérelemben feltüntetett fajtánév, fajnév, latin név, a bejelentő, a nemesítő, illetve a képviselő neve azonos-e a fajtaleírásban rögzített adatokkal.

⁶⁹ Szt. 114/J. §: bejelentési nap elismerése

⁷⁰ Szt. 114/O. §: alaki vizsgálat

⁷¹ 20/2002. (XII. 12.) IM rendelet 16–19. §: alaki követelmények

⁷² Szt. 114/L. § (1)–(4) bek.: a bejelentés benyújtása és kellékei

⁷³ Szt. 58. § (1) bek. b) pont: a bejelentő kapcsolatfelvételt lehetővé tevő adata

A növényfajta-oltalmi bejelentési kérelem formanyomtatványa letölthető az MSZH honlapjáról (www.mszh.hu) vagy a hivatalban díjtalanul beszerezhető. A bejelentés benyújtása esetén nem kötelező a formanyomtatvány alkalmazása. A növényfajta-oltalmi ügyek elektronikus úton nem intézhetők.⁷⁴

Az MSZH ellenőrzi, hogy befizették-e a bejelentési igazgatási szolgáltatási díjat.⁷⁵ Amennyiben a befizetés nem történt meg, illetve nem nyújtották be az idegen nyelven készült fajtaleírás magyar nyelvű fordítását, akkor az MSZH figyelmezteti a bejelentőt a díjfizetésre, illetve a magyar nyelvű fordítás benyújtására. Az MSZH a bejelentőt felhívja⁷⁶ a hiányok pótlására, ha a növényfajta-oltalmi bejelentés nem felel meg az előzőekben részletezett további feltételeknek. Ha a bejelentés a hiánypótlás ellenére sem elégíti ki a vizsgált követelményeket, akkor a felhívásban pontosan megjelölt ok alapján a bejelentést el kell utasítani. Ha a bejelentő a kitűzött határidőben nem válaszol, a növényfajta-oltalmi bejelentést úgy kell tekinteni, hogy a bejelentő visszavonta⁷⁷ bejelentését vagy lemondott az ideiglenes oltalomról. Az MSZH a lemondást, illetve elutasítást határozattal, a visszavonást végzéssel⁷⁸ veszi tudomásul.

A bejelentést elutasító határozat, illetve a bejelentés visszavontnak vagy lemondottnak tekintését megállapító döntés közlésétől számított harminc napon belül a hiányok egyidejű pótlásával *megváltoztatási kérelmet*⁷⁹ lehet előterjeszteni. Amennyiben a megváltoztatási kérelem alapos, az MSZH az elutasító, visszavontnak vagy lemondottnak tekintő döntését saját hatáskörben visszavonja, és az eljárást folytatja.

Az MSZH által kitűzött határidő elmulasztása miatt hozott döntés közlésétől számított két hónapon belül – új jogintézményként – a hiányok egyidejű pótlásával *az eljárás folytatása iránti kérelmet*⁸⁰ lehet előterjeszteni. A kérelem díjköteles.⁸¹

A szabadalmi törvényben rögzített határidők, határnapok nem hosszabbíthatók, elmulasztásuk esetén az elmulasztott határidőtől vagy határnaptól számítva két hónapon belül *igazolási kérelem*⁸² terjeszthető elő.

*Fontos megjegyeznünk, hogy 2008. január 1-jétől a megváltoztatási kérelem*⁸³ *előterjesztésének harmincnapos határidejét* az eljárás folytatása iránti kérelmet vagy az igazolási kérelmet elutasító vagy be nem nyújtottnak tekintő végzés közlésétől kell számítani, ha ez későbbi, mint a bejelentést elutasító határozat, illetve a bejelentés visszavontnak vagy lemondottnak

⁷⁴ Szt. 114/G. § (9) bek.: a növényfajta-oltalmi bejelentés elektronikus úton nem intézhető

⁷⁵ 19/2005 (IV. 12.) GKM rendelet az MSZH előtti díjakról, 7. § (1) bek.: a bejelentés díja

⁷⁶ Szt. 114/O. § 68. § (2) bek.: alaki vizsgálat, felhívás hiánypótlásra

⁷⁷ Szt. 114/I. § (2)–(3) bek. 68. § (3)–(4) bek.: elutasítás visszavonása

⁷⁸ Szt. 114/I. § (6) bek.: visszavonás tudomásulvétele végzéssel

⁷⁹ Szt. 85. § (6)–(7) bek.: a megváltoztatási kérelem előterjesztésének a határideje

⁸⁰ Szt. 114/G. § (6) bek.; 48. § (3), (4) bek.: az eljárás folytatása

⁸¹ 19/2005 (IV. 12.) GKM rendelet az MSZH előtti díjakról, 15. § (7) bek.

⁸² Szt. 114/G. § (4) bek., 49. §: az igazolás rendelkezéseinek alkalmazása

⁸³ Szt. 85. § (7) bek.: a megváltoztatási kérelem az eljárás folytatása, illetve az igazolási kérelem elutasítása után (2007. évi. CXLI. törvény 30. §)

tekintését megállapító döntés közlésének a napja akkor, ha az eljárás folytatása iránti kérelmet vagy az igazolási kérelmet olyan mulasztás következményeinek az elhárítására terjesztették elő, amely közvetlenül a bejelentést elutasító határozat, illetve a bejelentés visszavontnak vagy lemondottnak tekintését megállapító döntés alapjául szolgált.

Az új szabályozás méltányosabb és kedvezőbb az ügyfelek számára. Az eljárás folytatása iránti kérelem annyiban hasonlatos az igazolási kérelemhez, hogy mindkettő az ügyfél mulasztásához fűződő jogkövetkezmények elhárítására szolgál, ugyanakkor több ponton is különbözik egymástól. Az igazolásnak feltétele a mulasztás vétlensége, vagyis az igazolási kérelemben elő kell adni és valószínűsíteni kell a mulasztás okát, az eljárás folytatása a mulasztás okának megjelölése nélkül is kérhető. A kétféle kérelem előterjesztésére nyitva álló határidő két hónap, de számítási módja az előbb ismertetettek szerint szintén eltérő. Az eljárás folytatása iránti kérelem előterjesztésének határidejét nem az MSZH tűzi ki, hanem a törvény határozza meg; e határidő elmulasztása esetén tehát nincs helye az eljárás folytatása iránti kérelemnek. Ezt a mulasztás miatt hozott hivatali döntés közlésétől kell számítani.

E két hónapos határidő összhangban áll a Szabadalmi Jogi Szerződés Végrehajtási Szabályzatával⁸⁴ (továbbiakban: SZJSZ VSZ), és kielégíti az Európai Szabadalmi Egyezmény 2000 Végrehajtási Szabályzatát⁸⁵ (továbbiakban: ESZE 2000 VSZ).

2.4. Közzététel, észrevétel

A növényfajta-oltalmi bejelentést az elsőbbség napjától számított tizennyolc hónap elteltével az MSZH közzéteszi.⁸⁶ A közzététellel keletkező oltalom ideiglenes, az oltalom hatálya visszaható a bejelentés napjára, véglegessé akkor válik, ha a bejelentő növényfajta-oltalmat kap. A bejelentő kérelmére – ha a bejelentési nap elismerhető, és ha befizették a bejelentési díjat, illetve benyújtották a magyar nyelvű ideiglenes fajtaleírást és a növényfaj magyar nevét – a növényfajta-oltalmi bejelentés korábbi időpontban is közzétehető.⁸⁷ A korábbi közzététel díjmentes. A közzététellel válik esedékessé a meghatározott fenntartási díjak⁸⁸ fizetése.

A közzétételről az MSZH értesíti a bejelentőt. A közzététel során a Szabadalmi Közlöny és Védjegyértesítőben az MSZH közzéteszi a bejelentő, illetve képviselője, valamint a nemesítő nevét, címét, a bejelentés ügyszámát, a bejelentés napját, illetve az ettől eltérő elsőbbség napját, a növényfajta fajtanevét, a növényfaj nevét, latin nevét és a jellemző fényképet vagy fényképeket. A Szabadalmi Közlöny és Védjegyértesítő adatai csak elektronikus úton, az MSZH honlapján érhetőek el.

⁸⁴ SZJSZ VSZ 12. szabályának (4) bek.: az eljárás folytatása

⁸⁵ ESZE 2000 VSZ 135. szabály: az eljárás folytatása

⁸⁶ Szt. 114/P. § (1) bek. 70. § (1)–(2) bek.: közzététel

⁸⁷ Szt. 114/P. § (1) bek., Szt. 114/M. § (1) bek.: korábbi közzététel

⁸⁸ 19/2005 (IV. 12.) GKM rendelet az MSZH előtti díjakról 7. § (2)–(4) bek.: fenntartási díjak

A közzétételt követően a növényfajta-oltalmi bejelentés iratai, a meghatalmazás, a jogutódlási irat, a vizsgálati jelentés és a növényfajta újdonságára vonatkozó nyilatkozat – kivéve a fajtaleírást –, bárki számára megtekinthetők. A közzétételt követően sem tekintheti meg bárki a fajtaleírást. A közzétételt megelőzően viszont a bejelentőn, képviselőjén kívül a vizsgáló szerv is megtekintheti az ideiglenes, illetve végleges fajtaleírást. A közzétételt követően az ideiglenes vagy végleges fajtaleírást⁸⁹ a növényfajta-oltalom megadásáig a bejelentő, képviselője, a szakértő, a szakvélemény megadására felkért szerv, illetve a vizsgáló szerv tekintheti meg. Megadást követően már bárki számára nyilvános a végleges fajtaleírás.

A növényfajta-oltalom megadására irányuló eljárásban a közzétételt követően bárki észrevételt⁹⁰ nyújthat be az MSZH-hoz arra vonatkozóan, hogy a növényfajta, illetve annak bejelentése nem felel meg a törvényben meghatározott valamely oltalmazhatósági feltételnek. Így például az újdonság feltételének, amennyiben az újdonságnyilatkozatban rögzítettéknél korábban került a növényfajta forgalomba, vagy a növényfajta nem felel meg a megkülönböztethetőség, egyneműség és állandóság követelményének vagy a fajtafenntartási kötelezettség feltételének, vagy a bejelentő nem jogosultja⁹¹ a bejelentésnek. A TANÁCS-rendelet⁹² módosította az alaprendeletet⁹³ –, 2008-tól lehetővé teszi azt, hogy közösségi növényfajta-oltalmi bejelentést bármely természetes vagy jogi személy, illetve szervezet benyújthasson.

A közzétételt követően bárki benyújthat, bármely – az előzőekben felsorolt – jogalapra vonatkozóan észrevételt. Az észrevételt írásban kell megfogalmazni, és az észrevételt tevőnek az állítását a szükséges mértékig tényekkel kell alátámasztani. Az MSZH az észrevételt a kifogásolt feltétel vizsgálata során figyelembe veszi. Az észrevételt benyújtó a növényfajta-oltalom megadására irányuló eljárásban nem ügyfél, de az MSZH értesíti az észrevételt tevőt az eljárás eredményéről.

⁸⁹ Szt. 114/G. § (6) bek.: betekintés az iratokba

⁹⁰ Szt. 114/P. § (2) bek., Szt. 71. § (2)–(3) bek.: észrevétel

⁹¹ Szt. 108. § (3) bek.: bejelentőként oltalmat szerezhet ...

⁹² 15/2008/EK: bejelentő bárki lehet

⁹³ TANÁCS-rendelet 12. cikk (1) bek.: a bejelentés jogosultja